

Anteckningar från dialogmöten: **Scenariot Ensamvargarna**

Efter möten till och med: den 11 maj 2024.

ENSAMVARGARNA - Ett framtida Kalmar län stärkt av befintliga arbetsmarknadskärnor

Utvecklingen fortsätter i samma riktning som den har gjort tidigare. Ingen större utbredning av arbetsmarknadsområden sker och transport- och infrastruktursatsningar är fortsatt blygsamma. Utbytet med orter inom länet och i grannlänen är på samma nivåer som tidigare. Detsamma gäller kopplingarna mellan länets norra och södra delar.

Skillnaderna mellan större och mindre orter fortsätter att öka. Yngre personer i mindre orter fortsätter att flytta till större orter och platser med starkast tillväxt fortsätter att växa. De mindre orterna kommer fortsättningsvis att ha lägre tillväxt.

De inomregionala skillnaderna i länet kvarstår. Platser inom Kalmars arbetsmarknadsområde växer mest i länet. Inom andra arbetsmarknadsområden är det mest centralorten som växer medan befolkningen och sysselsättningen i övriga orter utvecklas svagt.

Övergripande tankar kring framtidsbilden

- Icke önskvärd framtidsbild men vi löser det också, ty den mest troliga. Måste våga tro på något mer, scenariot är inte det man vill ha men sannolikt i och med tröga förändringar. Det känns deppigt med föder också lite jäklar anamma.
- Behövs infrastruktursatsningar som vi inte har rådighet över för att slippa denna framtid. Vi behöver göra mer tillsammans och tänka om. Bli duktiga på att dela, exempelvis låna kompetenser av varandra. Fortfarande mycket attityd emellan kommunerna, det behöver svänga mer.
- Ger en splittrad bild av länet och förutsätter att kommunerna måste se om sitt eget och bli starkare "själv".
- Har vi ens ett sammanhållet län? Norra länet än mer vänt norrut i denna framtidsbild. Kanske inte ens rimligt att köra ett par timmar för vanliga möten mellan Kalmar och Västervik, är det ens hållbart?
- Växande och krympande geografier, alla platser har en roll att spela men inte samma roll.
- Vi behöver ha rätt resurser på i rätt område, fördelade efter olika utmaningar.
- Vi måste förstå olikheterna mellan arbetsmarknadsområdena.
- Vi behöver utgå från de förutsättningar som finns för att öka jämlikheten i länet.
- Vi måste ta tillvara hela regionens resurser.
- Administrativa gränserna, glider från samverkan/ samarbete till sammangående.

- Arbetsmarknadsområdet måste förse med god infrastruktur.
- Vi behöver ett inbördes partnerskap i arbetsmarknadsområdena.
- Positiv utveckling i alla arbetsmarknadskärnor och några kommunhuvudorter.
- Med en minskad befolkning kommer det att bli svårt att överleva på vissa ställen.
- Vad är tillväxt och är det eftersträvansvärt ens? Innovation, det kvalitativa... som borde efterfrågas istället?

Kompetensförsörjning

- Specialiserad kompetens finns på olika ställen i länet och vi värnar om variationerna och olikheterna som finns i länet.
- Svårt med kompetensförsörjning i och med försörjningskvoten. De tre norra kommunerna delar utmaningen, samverkan krävs.
- Svårt att få tag i kompetenser, de bör kommunerna köpa av varandra i stället eller kan vi börja tänka om och använda de resurser vi har bättre?
- Utan inflyttning blir vi färre oavsett, då räcker det inte att jobba vidare i samma spår.
- Fasadglas i Hultsfred ett gott exempel, pratar inte kompetensförsörjning som ett problem utan jobbar hands on, tar de som ratas och kompetensutvecklar dem. Ser alla som resurs, öppna för löningar.
- Kostnaden för att transportera sig ett hot mot kompetensförsörjningen. Billigare att vara hemma med barnen?
- Kompetensförsörjningen kommer att bli ett problem, eftersom samtliga arbetsmarknadsområden behöver försörjas med kompetens och arbetsmarknaderna konkurrerar med varandra i stället för att samarbeta.
- Vi har utbildningar på flera olika ställen i länet.
- Många av dagens utmaningar att rekrytera rätt kompetens kvarstår.

Samverkan mellan kommunerna

- Tre egna arbetsmarknadsområden i norra länet till skillnad mot södra länet. Samverkan, då kanske man inte behöver vara lika många.
- Finns god samverkan idag. På utbildningssidan är vi duktiga med ex vuxenutbildning och campus. Här ligger vi långt fram. Men behöver göras än bättre. Gymnasiedimensioneringen är nästa steg. Gemensam förvaltning/ nämnd miljö och bygg i Vimmerby och Hultsfred är ett gott exempel.
- Respektive tätort kan inte klara sin egna försörjning, är beroende av varandra.
- Det offentliga, ex. polisen finns mest på några få platser. Vill vi ha offentliga myndigheter i ex. Emmaboda.
- Måste samarbeta mer för att nå "Klimat att växa". Måste våga samarbeta, agera som att vi har slagits samman. Ex dela på specialistfunktioner istället för att konkurrera om löner som idag.
- Dra nytta av Kalmars kraft men i givande och tagande anda.
- Väldigt bra att vi har en stor stark kommun, Kalmar, avgörande för ex. Öland. Att få med Borgholm är avgörande.
- Konkurrerar om nya invånare men borde tänka mer kollektivt. Kannibalismen ett hot mot länet på sikt.

- Svårt med dagens administrativa gränser. Göra det större så skulle man kunna fokusera med ex. industri på en plats och hjälpas åt med kompetensförsörjning. Optimerat placeringen lättare med större administrativa gränser. Öland, livsmedel och goda bostadsorter.... Måste bli större, samarbete/ sammanslagning!!!
- Dra nytta av våra gemensamma resurser. Hela Kalmar län behöver ett kustskydd. Hur gör vi det tillsammans.
- Hjälpas åt med ex skola och förskola, det kan vara mycket barn på ena sidan av kommungränsen

Landsbygden

- Centralorterna förblir konkurrenskraftiga
- Lite mer framtidstro i ex Emmaboda i detta scenario. Centrum i sydost! Emmaboda är placerat mitt emellan de tre tillväxtmotorerna. Förvånansvärt att det inte lyfter. Nära till tre städer, naturen, bra kommunikationer...
- Inte starkare koppling mellan stad och land, snarare tvärt om
- Svårt att hålla kvar vid servicenivå – var går gränsen när det inte går längre?
  - Ex. kollektivtrafik
  - Skola och utbildning
- Ensidig tillväxt. Lägga ner skolor och förskolor. Kanske bygga om dem till äldreboenden.

Infrastruktur

- Emmaboda, stärks i detta scenario men verkligheten säger något annat. Upprustning av Emmaboda C behövs och planeras.
- Infrastrukturen blir sämre.
- E22 mot Karlskrona i restid och upplevelse något annat om 10–15 år. Händer mycket...
- Bra med utlokalisering, ex. E-hälsomyndigheten, men svårt att byta jobb i Kalmar sen.

Näringslivsutveckling

- Varsel har nästan blivit en möjlighet. Bo kloks 200 personer som blev av med jobbet har alla jobb idag. Lätt att skifta kompetenser, ty rätt liknande industri exempelvis.
- Färre personer, men höja förädlingsvärdet, då behöver vi inte vara så många
- Företagen förblir sårbara
- Blandningen av stort och smått möjliggör flera som arbetar som egenföretagare

Pendling och distansarbete

- Svårt med gymnasiestudiependling från ex Horn och Hycklinge i södra Kinda kommun samt från Valdemarsvik söderut. Finns ingen kollektivtrafik.
- Vad är pendling om 10 år och vad har vi för pendlingsbehov? Tjänstesektorn kan jobba mer digitalt.
- Många arbetstillfällen är digitala. Syns inte på kartorna men är en verklighet, i vissa yrkesgrupper. Inte vård och omsorg, industri. I Kalmar kommun, bara 15% som har möjlighet till hemarbete.

- Vi är bortskämda att allt måste vara så nära, men 30 eller 60 min pendling är inte mycket i en större stad.
- Många av dagens utmaningar att förflytta sig kvarstår.

Sociala faktorer

- Alla sociala utmaningar kvarstår.
- Folkhälsan fortsätter vara dålig i länet.

Attraktivitet

- Vi måste hitta det som gör oss attraktiva och kommunerna får bygga vidare på det som gör dem attraktiva.
- Scenariot kan trigga innovation, då kommunerna måste hitta lösningar för att överleva
- En god berättelse om Kalmar län avgörande för framtiden. Prata om att det faktiskt är bra. Fokuserar på våra styrkor. Även kopplat till marknadsföring.

Digitalisering och teknikutveckling

- Teknikutveckling, bli bäst i världen så behöver vi inte vara så många. Behövs kunskap, och den behöver vi kanske låna/ köpa in initialt!
- Digitala lösningarna om 10–15 år än mer digitalt. Kan överbrygga till viss del avsaknad av ex. offentlig sektor.
- Digitala möten i all ära men de som är med digitalt glöms ofta bort.